

Вахоцька Ірина Олександрівна
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
м. Умань

ПСИХОКОРЕКЦІЯ МАЙБУТНЬОГО ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА ЗАСОБАМИ АСПН

Підготовка майбутнього практичного психолога є однією з актуальних проблем, яка ставить завдання здійснення особистісної психокорекції майбутніх психологів. Така психокорекція може бути забезпечена шляхом реалізації відповідних методів, що орієнтуються на глибинне пізнання психіки. Це вагоме завдання, яке раніше (в радянській психології) не було реалізоване в достатній мірі через орієнтацію на феномен діяльності, що детермінує соціальну адаптацію особи.

Розвиток практичної психології потребує застосування належного методичного інструментарію. Метод активного соціально-психологічного навчання (АСПН) засвідчив свою ефективність у підготовці практичних психологів. Завдяки його глибинному спрямуванню забезпечується нівелювання деструктивних, агресивних проявів суб'єкта, відбувається розкриття творчого потенціалу і підвищення адаптованості майбутніх психологів до професійної діяльності. В методі АСПН інтегруються глибиннопсихологічні знання, які сприяють особистісній психокорекції майбутніх психологів, та водночас засвоюється інструментарій практичної психокорекційної роботи. Глибинне пізнання психіки за методом АСПН передбачає розкриття функціональних особливостей несвідомої сфери в їх узгодженості зі свідомою сферою. В пункті взаємодії цих сфер і знаходяться резерви психокорекції особистісної проблематики майбутнього психолога, нівелювання якої належить до завдань психокорекційного впливу засобами АСПН в контексті фахової підготовки психологів.

Професійна підготовка майбутніх психологів передбачає: актуалізацію професійно-необхідних особистісних якостей, формування професійної

компетентності психолога у поєднанні з гуманістичним світоглядом, формування системи професійних навичок, що дозволяють досягати професійного успіху, набуття професійної культури спілкування, розвиток професійної інтуїції. У наукових працях зазначається, що професіоналізм практичного психолога значною мірою залежить від вирішення ним внутрішніх проблем, нівелювання психологічних затисків. У контексті цього постає необхідність особистісної корекції глибинного спрямування, яка забезпечила б гармонізацію особистості майбутнього практичного психолога у єдності свідомих і несвідомих аспектів його психіки.

Як відомо, підготовка майбутнього практичного психолога відзначається специфікою, що вимагає застосування адекватних методів особистісної психокорекції. Більше того, необхідні такі методи, які дозволили б ефективно відкорегувати його особистість у поєднанні з виробленням професійних умінь, опануванням інструментарієм практичної психокорекційної роботи. Актуальним залишається питання дослідження глибинних феноменів психіки, що пов'язані з формуванням особистісної проблематики, наявність якої у практичного психолога може спричиняти професійну дезадаптацію. За таких умов необхідність здійснення особистісної психокорекції майбутніх психологів набуває першорядного значення.

Відкоректована особистість - це, зокрема, людина з гармонічним внутрішнім світом, здатна до усвідомлення власних психологічних механізмів, що "програмують" актуальну поведінку, та самореалізації в соціально значущій діяльності. Особистісна корекція майбутнього практичного психолога передбачає долаття ними бар'єрів, які породжуються як об'єктивними розбіжностями у теоретичній (академічній) і практичній підготовці майбутніх фахівців, так і труднощами адаптації до групового психокорекційного процесу. Особистісна психокорекція майбутнього психолога унеможливорюється, якщо відбувається підміна її формуванням суто поведінкових навичок, що не дає тривалого психокорекційного ефекту. Це може спричинити в подальшому повернення до непродуктивних стереотипів поведінки, які мають небезпеку

актуалізувати емоційно-інфантильні аспекти у професійній взаємодії, що, зрештою, нівелює професійний успіх та ефективність психологічної допомоги іншій людині.

Становлення професіонала у галузі практичної психології є важко досяжним без корекції дисфункцій його психіки, що детермінуються особистісною проблематикою і деструктивно впливають на процес професійної взаємодії. За умови невідкоректованості спостерігаються соціально-перцептивні викривлення, що породжують тенденційність у сприйнятті іншої людини та об'єктивної реальності. При цьому у суб'єкта розвинутою є система психологічних захистів, яка здійснює інтегруючу функцію (суб'єктивна інтегрованість психіки) на засадах відступу від реальності на догоду ідеалізованому "Я".

Особистісна психокорекція засобами активного соціально-психологічного навчання (АСПН) у рамках психодинамічної теорії дозволяє шляхом глибинного аналізу цілісних явищ психіки ефективно відкорегувати особистість майбутнього психолога у єдності з опанування ним професійним інструментарієм роботи. У вузькому розумінні особистісна психокорекція передбачає психологічну зміну усталених характеристик, стабілізованих в процесі життєдіяльності, завдяки чому нівелюються відступи від реальності.

Література

1. Адлер А. Лекции по аналитической психологии. – М.: Рефл – бук, 1996. – 278с.
2. Фрейд А. Эго и механизмы защиты. / Пер.с англ. М. Гинзбурга. – М.: Эскмо, 2003. – 256с.
3. Фрейд З. Введение в психоанализ. Лекции. – СПб.: Питер, 2002. – 384с.
4. Яценко Т.С. Психологічні основи групової психокорекції: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1996. – 264с.
5. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально – психологічне навчання: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2004. – 679с.